

**22-01-2025**

**Ukiuni arlalinni ilisimatuussutsikkut paasisat tunngavigalugit imigassaq aalakoornartortalik pillugu politikkimut innersuussutitut tusarniaanermut akissuteqaat**

Nuuk Købmandshandel A/S aallarniutigalugu ataatsimoorussamik siunissami imigassaq pillugu politikkissamut tapertaaqataanissamut periarfissamut qujassuteqarpoq.

Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik Inatsisartut suliakkiussaas malillugu sammisat uku suliaqarfigineqartut immikkut maluginiarparput:

- Uppernarsaatit
- Meeqqanik ukkassineq
- Aningaasaqarneq
- Peqataatitsineq

Soorunami aamma "inuup imigassamik aalakoornartortalimmik pisillunilu imersinnaanermik pinnaatitaaffeqarlunilu kiffaanngissuseqarnerata peerneqarnissaa inassuteqaatitigut anguniarneqanngilaq, akerlianilli inersimasut imigassamik aalakoornartortalimmik atuinerannit ajoquserneqannginnissamik kinguaariit peroriartortut pinnaatitaaffeqarnerannik aamma kiffaanngissuseqarnerannik qulakkeerinninnissaq anguniarneqarluni" maluginiarparput.

Politikkissamut siunnersuummut oqaaseqaativut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup sammisaqarfigisaanik tunngaveqassapput, ataani oqaaseqaatigineqartut inassuteqaat 1-imut imigassamik aalakoornartortalimmik tuniniaanermut kisermaassinermut pisortanit aqunneqartumut tunnganerussammata.

**Uppernarsaatit**

Politikki WHO-p ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aamma aningaasartuutitut naapertuuttumik imigassaq pillugu politikkimut innersuussutaanik tunngaveqartoq, politikkimi nassiunneqartumi atuarneqarsinnaavoq. Siunnersuummut atuakkat innersuussutigineqartuni ilisimatusarnermik tunngaveqartumik aamma aningaasartuutitut naapertuuttumik imigassaq politikkimut WHO-mit suliarineqartumut innersuussisoqarsimarpasinngilaq, innersuussutillu pineqartut malillugit politikki tunngaveqartinneqarnerneqarpoq.

WHO-mi suliniutit SAFER-it politikkimut tusarniutigineqartumut pingaartumik tunuliaqutaasut Nuuk Købmandshandel A/S-ip maluginiarpaa, tassungalugu suliniutini SAFER-imi sulineri tulluuttut pingaartinneqartut maluginiarneqarpoq

- Strengthen – Pissarsiariuminassusaanik killilersuineri pitsanngorsaaneq
- Advance – imigassartorsimalluni biilernermit iliuutsit annertusineqarnerat
- Facilitate – katsorsarneqarnissamut aamma iliuuseqarfigineqarnissamut periarfissat annertusineqarnerat
- Enforce – imigassamik nittarsaassinermut inerteqquteqarneq
- Raise – akit qaffanneqarnerat/akitsuutit qaffanneqarnerat

Pissutsinut siullernut tunngatillugu – pissarsiariuminassusaannik killilersuinermit pitsanngorsaaneq pillugu, WHO-p atugassiaani ilaatigut misissorneqarsinnaapput:

- Akuersissutitut aqqissuussineq, taamaalilluni imigassamik tuniniaanissamut immikkut ittumik akuersissuteqartoqartassaaq
- Tuniniaaffiusut amerlassusaannik killilersuineq
- Imigassamik pisisinnaanermut imersinnaanermullu ukiut killigitat inatsiliorneqarnissaat
- Tamanut ammasuni imigassartornermut inerteqquteqarneq

(\*The Technical package SAFER – a world free from alcoholrelated harms

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/330053/9789241516419-eng.pdf?sequence=1>)

WHO-mit atortussani pissarsiarineqarsinnaasuni, WHO-p ilisimatusarnikkut tunngaveqartumik innersuussuteqartoq ATUARNEQARSINNAANNGILAQ, politikksamik oqaatigineqartoq malillugu pisiniarfinni imigassamik nioqquteqarneq atorunnaarsinneqassasoq aamma pisortanit pigineqartumik kisermaassumik taarserneqassasoq. Politikkami nassiunneqartumi innersuussutit qulaani pineqartut annertusisamik nassuiarneqartut tunngavigneqarput, tamannalu erseqqissarneqartariaqaraluarpoq.

Pisortanit tamakkiisumik aqutsinissaq qulakkeerniarlugu, imigassamik pisortanit aqunneqartumik kisermaassisoqarnissaanik kissateqartoqartoq politikkami atuarneqarsinnaavoq(!).

Tamatuma saniatigut pisortat kisermaassinerat makku ilaatigut qulakkeernissaannut sunniuteqarnerpaassasoq oqaatigineqarpoq:

- Imigassamik pisisinnaanermut ukiunut killigitap atuutsinneqarnissaanut
- Imigassat pisiniarfinni nioqqutissanit allanit immikkoortinneqalernissaa
- Ammasarfiit killilersorneqarnerat
- Nittarsaassinissamut inerteqquteqarnermik atuutsitsineq

Pissutsit taakku pisiniarfinni malinneqareerput, aammalu nassiunneqartut malillugit pissutsit taakku imigassamik kisermaassilluni sunniuteqarnerusumik qulakkeerneqarsinnaanersut tunngavilersorluarneqarsimanngillat.

Tamatuma saniatigut ilaatigut oqaatigineqarput:

- Ataasiakkaat avatangiisinik sunniuteqanngitsunik imigassamik pisisoqarsinnaasoq
- Inuiaqatigiit peqqissusaat imigassamik tuniniaanermut sinaakkusiisuussaaq

Tamanna imigassamik kisermaassinermi siuarsaaffigineqarnerussanersoq atuarneqarsinnaanngilaq.

Politikkip ilisimatusarnermik tunngaveqarneranik oqaatiginninneq naapertuivallaarnerugunangilaq, tassami politikkami paasissutissat aamma innersuussutit arlallit ilimagisanit tunngaveqarpassimmata aamma ilisimatusarnermut attuumassuteqaratik.

Niuertarfeqarfinnik ingerlatsisunit pissutsit piviusut minnerpaamik imigassaq pillugu politikkimik suliaqarnermut atortussani tunuliaqutaasuni ilanngunneqartariaqaraluartut kissaatigaarput.

- Atornerluisup atornerluineranut imigassamik tuniniaanermut periarfissat aalajangiisuusannngillat. Innuttaasut ataasiakkaat imigassamik aalakoornartumik atuinerat nalinginnaasumik misigissutisunik eqqarsaatinilluunniit anniaatinik nipaallisaanermik pissuteqartarpoq. Atornerluisoq imigassamik imaluunniit aanngajaarniutinik allanik pissarsinissamik isumaginnissaqqaarpoq.
- Piffissami matusiffiusumi 2020-2022-mi (Covid-19) misilittak takutippaat, inuit imigassamik pisariaqartitsisut pissarsisartut, inatsisinik unioqqutitsineq ilanngullugu.

- Imigassamik eqqussuineq 2020-2022-mit 32%-inik appariarpoq, innuttaasullu liiterimut imigassartortarnerat tassunga qanippoq – allaat sumiiffippassuarni – Nunani Avannarlerni imigassamik kisermaassiffiusuni.
- Imigassamik pissarsisinnaaneq annikilligaanga, hashimik tuniniaasarneq annertusisarteq pisiniarfinnit nalinginnaasumik misilittagaqarfigineqarpoq, tamannalu pisiniarfeqarfiit malugisarpaat, tassami inunnit hashimik akiliinissamut pissarsiniarlutik tillinniartartut amerleriartarmata.

### **Meeqqanik ukkassineq.**

Nuuk Købmandshandel A/S politikimi meeqqanut ukkatarinninnermut tunngatillugu oqaaseqaatinut akerlilinngilaq imaluunniit ilassutissaqanngilaq.

Meeqqat tamarmik toqqissisimanartumik, nakuuserfigineqaratik imaluunniit kinguaassiuutitigut atornerlunneqaratik meeraanissamut pisinnaatitaaffeqartut soorunami Nuuk Købmandshandel A/S-ip tapersersorpaa.

### **Aningaasaqarneq**

Tusarniaassutigineqartuni innersuussutit aningaasartuutaavallaanngimmata toqqarneqarsimasut atuarneqarsinnaavoq.

Pissutsit taakku atuagassani ersarinnerusumik nassuiarneqanngillat, aammattaaq aningaasartuutaavallaannginnera qanoq isumaqarnersoq, qanoq anguneqassanersoq aammalu sumut sanilliunneqarnersoq.

Aningaasartuutitut tunngatillugu 2023-mi poortuutissat pillugit nalunaarut atorunnaarsinneqarpoq, tassanilu Aatsitassanut Inuussutissarsiornermullu Ataatsimiititaliamit pingaarnertut tunngavilersuutigineqarpoq, immiaaqqanik aamma imeruusaatillu kulsyretallit, poortuutissat pillugit nalunaarut malillugu Nuuk Imermut immikkut tunniunneqartunik kisermaassineq atorunnaarsinneqarnissaa kissaatigineqarmat. Toqqagassat amerlanerusut allanngorannerusullu siunertaralugit aamma aningaasartuutit ikilineqarnissaat akikinnerulersitsisussat siunertaralugit, suliassaqarfimmi unammilleqatigiittoqarnissaa oqaaseqaatini immikkut erseqqissaatigineqarpoq.

[https://ina.gl/media/x3bpls5o/pkt86\\_em2022\\_bf33\\_emballage\\_bet\\_2beh\\_da.pdf](https://ina.gl/media/x3bpls5o/pkt86_em2022_bf33_emballage_bet_2beh_da.pdf)

Pisortanit pigineqartumik imigassamik aalakoornartortalimmik tuniniaaneq kisermaanegaalersinneqassappat, toqqagassat ikilingaatsiarnissaat qularutissaanngilaq, taamaalillunilu poortuutissat pillugit nalunaarutip 1. januar 2024-mit atorunnaarsinneqarnissaanik politikikkut piumasarineqartunut assortuulluinnartussaavoq.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni sapinngisamik amerlanerpaat unammilleqatigiinnissaannik politikikkut kissaatigineqartut pineqarput.

Imigassamik ammasumik aamma namminersorluni niuerneq akinut appasinnerusunut aamma pitsaanerusunik toqqagassaqaarnermik kinguneqartartoq nalinginnaasumik isumaqarfigineqarpoq, taamatullu aamma niuerneq kisermaassiffiunngitsoq atuisut kissaataannut tunngatillugu naleqqussaruminarnerussaaq, taamaalillunilu nioqqutissanut tuniniarneqartunut piumaneqartunut assigiinngisitaartitsinissamut naleqqunnerussasoq. Imigassamik nioqquteqarneq kisermaassiffigineqalerpat tamanna annaaneqassaaq.

Kalaallit Nunaata siunissami aningaasaqarnerani nammaqataasussatut ilaatigut takornariartitsineq naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu aamma nerisassat pillugit takornariarneq ilaavoq, taannalu nerisassanut aamma imigassanut tunngatillugu piumasaqaateqarfiusarpoq. Taamaattoqassappat nunatsinni neriniartarfiit pisortat kisermaassisut aqqutigalugit imigassanik aalakoornartortalinnik pisiortortarnissamut innersuunneqartalissapput, taakku unammillertaasa nioqqutissat asserpiaannik pisisinnaaffigisaanni, taamaalillunilu assinganik neqerooruteqartassapput, takornariartitsinermillu ingerlatsisut ataasiakkaat nioqqutissanik assigiinngisitaartitsinissamut aamma immikkuullarissunik neqerooruteqarnissamut aamma immikkut ittumik pitsaalluinnartumik nerisaqartitsinissamut misigisaqartitsinissamut periarfissaqartinneqassanngillat.

Ilanngullugu Kalaallit Nunaanni namminiilvinnissamut politikkikkut nalinginnaasumik kissaateqartoqarnera oqaatigineqarpoq, nerisassiornerup iluani namminersorneq aamma aallarnisaaneq ilanngullugit. Tamanna ukiuni kingullerni immiaaraliorfeeqqanik aamma nammineq tunisassianik sassaalliisarfinnik pilersitsisoqarneranik kinguneqarsimavoq, aamma imigassanik aalakoornartortalinnik tunisassiorneq ilanngullugu. Imigassamik tuniniaanermi kisermaassisoqalissappat tunisassiorfiit tamakku matuneqarnissamut navianartorsiussapput, tamannalu Kalaallit Nunaanni suliffissanik aamma aningaasaqarnikkut periarfissanik annaasaqarfiussapput.

Aningaasaqarnermut tunngatillugu aammattaaq siunnersuummi nassiunneqartumi atuarneqarsinnaavoq, nunatta karsianit atornerluinermut 2025-mi aningaasartuutit katillugit 267 mio. kr.-t aamma 33 mio. kr.-t missaanniissasut naatsorsorneqarpoq, kisianni 2023-mi isertitat 214 mio. kr.-ullutik. Aammattaaq kisitsisit ukiunut arfineq-pingasunut siuarsimasumik inissisimasut ilanngunneqarsimapput aammalu atornerluinermut aningaasartuutit imigassamik atornerluinermut imaluunniit kisitsisini allanik atornerluinermut katsorsaanermt ilanngussisoqarsimanersoq nassuiarluarneqanngilaq, aammalu katsorsaanermt inuiaqatigiinnut iluaqutaasut ilanngunneqarnersut. Aningaasaqarnermik misissuineq nassuiarneqarluarsimanngilaq.

Nuuk Købmandshandel A/S-ip ataatsimut isigalugu atuagassani qupperneq 5-imi allassimasoq malillugu, siunissami imigassaq pillugu politikkissamik suliaqarnermut atatillugu misissueqqissaarnissamik aamma aningaasaqarnikkut naatsorsuinissamik pisariaqartitsisoqarnera isumaqataaffigaa.

Nuuk Købmandshandelip tassunga atatillugu inussiarnersumik makku misissorluarneqarnissaat innersuussutigaa:

- Imigassamik tuniniaanermik kisermaassinermik atuutilersitsisoqarnera inuussutissarsiortunut pioreersunut aningaasaqarnikkut qanoq kinguneqartitsissanersoq, suliffissat aamma siuariartornissamut periarfissat ilanngullugit.
- Imigassamik tuniniaasarnermi kisermaassinermik atuutilersitsineq imigassamik unioqqutitsilluni eqqussuinermut aamma tuniniaanermut qanoq naatsorsuuteqartoqarnersoq
- Imigassamik tuniniaasarnermik kisermaassinermik atuutilersinneqarnera hashimik aamma aanngajaarniutinik allanik tuniniaanermut qanoq sunniuteqassanersoq.
- Imigassamik tuniniaanermi kisermaassineq KNI A/S-imit, illoqarfinni unammilleqatigiiffiusuni KNI A/S-ip ullumikkut pisiniarfeqarfiginngisaani qanoq aqunneqassanersoq kiisalu maanna pisiniarfeqarfinnut pioreersunut isumaqassanersoq kiisalu illoqarfinni unammilleqatigiiffiusuni.

Tassami suliffeqarfik Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq KNI (Pilersuisoq) nutaamik isertitaqarfiulernissaa kissaatigineqartoq eqqarsarnarsinnaavoq, taamaalilluni suliffeqarfiup akiliisinnaassuseqarnera qulakkeerniarneqarluni, tassami tusagassiorfitsigut arlaleriarluni aamma ukiumoortumik nalunaarusiamik saqqummersitsineri poortuutit pillugit nalunaarutip atorunnaarsinneqarnera pissutigalugu, taamaalillunilu Nuuk Imermut iluanaaruteqarfiusumik pilersuinissamut isumaqatigiissut annaaneqarnerani, Kangerlussuarmi Duty-Freemik kaaviiaartitat annaaneqarneranni aamma pisiortortitsisut kaaviiaartitat annaaneqarneranni piuinnaarnissamut tunngavissaq aarlerinartorsiortinneqartoq saqqummiunneqarpoq.

KNI (Pilersuisoq) imigassamik kisermaassilluni tuniniaanermik ingerlatsinissamut pinnaatinneqalerneratigut namminersorlutik inuussutissarsiortut akigalugit isertitassanik qulakkeeriniffigineqarsinnaammat, **namminersortut imigassamik tuniniaasarnernik inerteqquteqalernerimi allannguut taama annertutigisoq amerlasuut anigorsinnaanaviannngilaat.**

Taamaalilluni inuussutissarsiuteqarfiit namminersortunit ingerlalluurtunit pisortanut nuutsinneqarnerat iluatseqqinneqassaaq.

### **Peqataatitsineq**

Qulaani oqaatigineqareersutut Nuuk Købmandshandel A/S imigassaq pillugu politikkissamut tusarniaanermut akissuteqaqataanissamut periarfissinneqarnerminut qujassuteqarpoq.

Siornatigut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup aamma niuertarfiuteqarfiit akornanni ataatsimiittoqarneranut peqataareerpugut – ataatsimiinnerit taakku sulii peqataaffigerusuppagut. Ataatsimiinnerni taakkunani piffissat ammasarfiit, ukiut killigititat, nittarsaassineq aamma akit oqaluuserineqarput, tamannalu niuertarfeqarfiit tikilluaqqujuarpaat.

Soorunami oqartussanut suleqatiginninnissamut piumassuseqarnerput qulaani siunnersuutigineqartunut tusaajumassuseqarnermik akilernerqarnissaat neriutigaarput, taakkulu sukumiinerusumik nassuiarneqarnissaat kissaatigineqarpat taamaaliorusuppugut.

### **Inerniliineq**

Nuuk Købmandshandel A/S-ip inunnik imigassamik piserusulersitsisut (nittarsaassinerit, isumaqatissarsiorderit) killilersorneqarnissaannut iliuusissat, kiisalu ukiut killigititanut iliuusissat aamma akit minnerpaaffissarisinnaasai politikkissami nassiunneqartumi siunnersuutigineqartut tapersersorpai. Kisermaassineri pilersitsinissaq TAPERSERSUNNGILARPUT, isumaqaratta tamanna peqqissutsimut aamma atugarissaarnermut tunngavigineqartut inuiaqatigiit aningaasaqarnikkut aningaasartuutaannut aamma toqqagassat amerlassusaannut naatsorsuutigineqartut kingunerisassaannut pissutigalugit.

Aammattaaq Sulisitsisut oqaaseqaataat atuarsimallutigit oqaatigerusupparput, taakku aamma Brugsenimit Pisiffimmiillu oqaaseqaatit tapersersorpavut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Erik Brogaard

Pisortaq

Nuuk Købmandshandel

Kalaallisut nutsigaq: Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik